

Spor medzi Petržalkou a mestom

V spore, ktorý graduje platobným príkazom na 4,2 milióna doručeným na magistrát, ide v prvom pláne o financovanie škôlok.

strana 2

Dlho očakávaný moment

V nedeľu 27. júla začala premávať električka naprieč celým sídliskom.

strana 4

Utajená oáza záhradkárov končí

„Ide o ďalší dekády neriešený problém,“ tvrdí hovorkyňa Petržalky Mária Halašková.

strana 5

Kľúče živia už tretiu generáciu Petržalčanov

„Kľúčovú službu otvoril v roku 1994 môj dedo, v roku 2012 ju prevzal môj tatko a teraz ju viem ja,“ hovorí Peter Szeberényi.

strana 6

Prerobené priestory na byty na terase na Rovniankovej.

Stanú sa z prevádzok na terasách byty?

Nebytové priestory v panelákoch sa prerábajú na byty. Týka sa to aj priestorov na terasách, ktoré boli kedysi skolaudované ako prevádzky. Časť Petržalčanov je proti – hovoria o privatizácii priestorov, ktoré majú slúžiť všetkým. Nový stavebný zákon, ktorý platí od apríla 2025, však hovorí, že na to netreba ani rozhodnutie stavebného úradu!

Na Rovniankovej 13 je prerobený vnútorný nebytový priestor. Na čo slúžil kedysi, si dve obyvateľky, ktoré pred domom oslovíme, už ani nepamätajú. Ochotne nám ukázu, že do bytu sa ide cez bránu.

Luben Patorčev, konateľ Bratislavskej správcovskej spoločnosti, ktorá dom spravuje, nám potvrdil, že „na trinástke“ došlo k zmene nebytového priestoru na byt. „Stavebný úrad nepožadoval súhlas vlastníkov bytov a nebytových priestorov daného bytového domu. Nevie, sa vyjadriť, aké podklady dokladal vlastník daného nebytového priestoru v stavebnom konaní. Správci oznámil začiatok a koniec stavebných prác

a po ich skončení predložil doklad o zmene priestoru na byt, na základe ktorého sme upravili našu evidenciu.“

Dodal, že pokiaľ vlastní nebytového priestoru neplánuje zasiahnuť do spoločných častí alebo spoločných zariadení domu, „nepotrebuje podľa nášho názoru súhlas vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome“. Na otázku, či správcovská spoločnosť takéto prerábky obyvateľom odporúča, reagoval: „Nemôžeme plošne určiť, či danú zmenu odporúčame alebo nie, nakoľko to závisí od konkrétnej situácie. Ak by mala byť pod bytovým domom konfliktná prevádzka prípadne dlhodobo neobsadená a spustená, je určite lepšou voľbou zmena na byt.

Viacere typy takýchto priestorov nemajú k dispozícii parkovanie pre zákazníkov, slabú spádovú oblasť resp. prebytok prevádzok, ktoré sú schopné v danom mieste prosperovať. V neposlednom rade aj stav petržalských terás znižuje atraktivitu pre dané prevádzky.“

Čo na to mestská časť a jej stavebný úrad?

„Chceli by sme v prvom rade poukázať na skutočnosť, že nebytové priestory nie sú na terasách, ale v bytových domoch alebo iných budovách,“ uviedla hovorkyňa Petržalky Mária Halašková s tým, že od 1. 4. 2025 vstúpil do platnosti nový stavebný zákon č. 25/2025 Z. z., v ktorom sa uvádza, že podľa paragrafu o Zmene v užívaní stavby „zmena spôsobu užívania jednotlivých priestorov stavby sa nepovažuje za zmenu v užívaní stavby, ak sa zachová pôvodná funkcia stavby a zmenou spôsobu užívania jednotlivých priestorov stavby nedôjde k negatívnemu ovplyvneniu protipožiarnej bezpečnosti stavby“.

Pokračovanie na strane 8 ➤

Slovo šéfredaktorky

V električke o električke

V júli 2016 prešla cez Starý most prvá Petržalská električka, na pokračovanie trate sme čakali deväť rokov. Koncom júla 2025 bola spustená druhá etapa po Južné mesto. Samotná výstavba trvala 3,5 roka, bola to tortúra a zdala sa byť nekonečná. Petržalčania žili na stavbenisku a ešte pár mesiacov žiť budú. Prístrešky na zastávkach budú hotové do konca letných prázdnin, most na Kutlíkovej sa bude stavať ešte „pár mesiacov“, električkové depo v Janíkovom dvore do konca roka 2025.

A predsa nám električková trať naprieč Petržalkou zmenila život k lepšiemu už od prvého momentu, ako bola spustená. Vide-la som to na tvárach ľudí, ktorí sa v nej viezli pár dní po oficiálnom spustení. Bol to iný pohľad než na aký ste zvyknutí v MHD. Málokto pozeral do mobilu, všetci sme sledovali pohľad na sídlisko z novej perspektívy. A k tomu sme ako bonus mali krátky hlasový komentár pri každej zastávke. Moju mamu zaujalo tisíc nájdených mín a pani vedľa mňa sa nezdržala smiechu, keď počula, že rozchodník na trati je krásny rovnako ako petržalské predzáhradky. Hlavná téma cestujúcich v električke bola električka. Áno aj, že je nedostavaná, aj, že sa ľudia budú musieť zmieriť s tým, že sa linky 59 a 95 rušia. Ale aj to, ako sa rýchlo a komfortne dostanú k zubárke na Strečniansku a že zavolajú známych na Draždiak, keď je teraz vzdialený len desať minút od centra.

Ďakujeme, že sa to konečne podarilo!

Ingrid Jarunková

V spore, ktorý gra-duje platobným príkazom na 4,2 milióna doručeným na magistrát, ide v prvom pláne o financovanie škôlok. Podme od začiatku.

■ Bývalý starosta Ján Hrčka riešil s primátorom Matúšom Vallom financovanie škôlok od roku 2018. Považoval ho za nespravodlivé, keďže z financií na škôlkara, ktoré mesto dostávalo od štátu, posielalo mestskej časti len polovicu, druhú si nechávalo. Takže čím viac miest v škôlkach Petržalka vytvorila, tým viac peňazí na úkor iných činností ju to stálo. Bolo to však nutné, ešte v roku 2018 Petržalka nedokázala umiestniť vyše 900 detí. V rámci celej Bratislavy bola napokon Petržalka tá, ktorá za posledné štyri roky vytvorila najviac nových kapacít v škôlkach – cca 50 %. A tým, že mestá vytvorila, polepšilo si o milióny aj mesto, ktoré si nechávalo druhú polovicu zo štátnych príspevkov na škôlkara.

■ Hrčka na jeseň 2023, presadil prostredníctvom parlamentných poslancov zme-

O čo vlastne ide v spore medzi Petržalkou a mestom?

nu zákona, ktorá mestu prikazovala platiť na škôlkara plnú sumu, t. j. presne toľko, koľko poskytuje aj súkromným a cirkevným zriaďovateľom. Bratislava ponúkla mestským častiam 2,3 milióna na dofinancovanie škôlok, stále však nešlo o plnú sumu za škôlkara.

■ Od 1. januára 2025 však ide Petržalke plná suma

na škôlkara už priamo od štátu. Lenže magistrát koncom roka 2024 znova prišiel s návrhom dodatku Štatútu hlavného mesta SR Bratislavy. O koľko menej mu zo štátu príde na škôlky, o toľko menej pošle mestským častiam vo forme podielových daní. Ján Hrčka vtedy odmietol kompenzáciu od mesta vo výške 1,3 milióna

eur a povedal: „Mestská časť si bude od mesta vymáhať niekoľkonásobne viac ako mesto ponúka, lebo na to má zákonný nárok.“ Šlo o sumu cca 9 miliónov eur.

■ Mestská časť uzatvorila zmluvu s právnickou firmou, s podmienkami: 120 eur/h práce alebo 20 percent zo sumy, ktorú sa podarí vysúdiť. Ján Hrčka

podpísal splnomocnenie na zastupovanie 30.5., od 1.6. sa vzdal pozície starostu.

■ Okresný súd v Banskej Bystrici, zaslal začiatkom júla 2025 magistrátu platobný rozkaz na 4,2 milióna eur pre Petržalku.

■ „Bývalý starosta Hrčka za verejné peniaze podpísal s advokátskou kanceláriou podozrivo štedrú zmluvu,“ objavila sa 21. júla reakcia okrem iného aj na Fb Matúš Vallo má rád Bratislavu.

„Bratislavský magistrát dostal platobný rozkaz, ktorý poukazuje na ďalšie podozrivé praktiky na miestnom úrade v Petržalke. Po tom, čo bývalému starostovi Jánovi Hrčkovi z úradu zmizlo 2,7 mil. eur, najnovšie prisľúbil advokátskej kancelárii províziu takmer milión eur z verejných peňazí spôsobom, ktorý pripomína províziu pre advokáta Bžána z čias tretej vlády Smeru. Nejde však len o podozrivo štedrú odmenu. Závažným pochybením sa javí byť aj samotné splnomocnenie pre advokátsku kanceláriu, ktoré Ján Hrčka podpísal ako starosta v čase, keď už starostom nebol.“

Na margo platobného príkazu dodal, že „neexistujú žiadne oprávnené dôvody, na základe ktorých by MČ Petržalka vznikol takýto nárok“.

Uvádza ďalej, že „podozrivým pri platobnom rozkaze je aj fakt, že na splnomocnenstve pre advokátsku kanceláriu, ktorá má MČ Petržalku zastupovať, je podpis Jána Hrčku ako starostu mestskej časti s dátumom 4.6.2025, pričom mandátu sa vzdal už ku dňu 31.5.2025.“

■ Mestská časť zverejnila splnomocnenie, ktoré bolo podpísané dňa 30. 5. 2025, a to aj elektronicky cez kvalifikovaný podpis. Advokátska kancelária priznala chybu: „Pri kompletizácii podania na súd zamestnanec našej advokátskej kancelárie použil práve nedatovanú verziu plno-

mocstva a bez overenia faktických údajov doplnil dátum plnomocnenia, ako deň, kedy bolo plnomocnenstvo pripravované na účely jeho konverzie do elektronickej podoby, t. j. 4. 6. 2025. Táto administratívna chyba nás veľmi mrzí a hlboko sa za ňu ospravedlňujeme,“ uviedol Jozef Buday, partner zo spoločnosti A.K.F. Legal.

Petržalka ďalej tvrdí, že ak sa jej „podarí vysúdiť plnú sumu, o ktorú sa súdi (platobný rozkaz súdu bol zatiaľ vydaný na 4,3 milióna eur),

odmena bude 20 % z tejto sumy. Z nej sa však vo finále odčítajú všetky poplatky, ktoré už Petržalka zaplatila za právne služby vrátane dohodnutej odmeny 120 eur bez DPH/hodina v celkovom súčte hodín a trov konania. Tie hradí strana, ktorá súdny proces prehrá. Ak súd, ktorý ešte nezačal, prehrá Petržalka, 20-percentná odmena sa logicky vyplácať nebude.

■ Dňa 23. júla Petržalka vydala vyhlásenie, že napriek nároku na 9 miliónov od mesta (v prvej fáze sporu sa rozhodla vysúdiť približne

polovičnú sumu) je otvorená mimosúdnej dohode bez nároku na odmenu právnej firme, „ako aj o forme splatenia nášho nároku“.

■ Riaditeľ magistrátu Ctibor Košťál vo svojom statuse na Facebooku okrem iného napísal, že: „Mestská časť Petržalka tvrdí, že všetky peniaze, ktoré štát v celom spoločnom balíku vypočítal podľa počtu detí v škôlkach, mali ísť iba na mestské časti ako zriaďovateľov materských škôl. Ignorujú tým ale nedoko-

nalosť vzorca – financovanie ostatných služieb, ktoré vo vzorci nemajú vlastný ukazovateľ, ale mesto ich poskytovať musí, vrátane tých v Petržalke. Takými je napr. osvetlenie alebo sieť MHD.“ Uviedol ďalej, že voči rozkazu sa mesto odvolalo a bude čakať na rozhodnutie súdu. Nárok mestskej časti je podľa neho nedôvodný, „nakolko financie sa vždy prerozdelenovali len na základe riadne schváleného štatútu mesta“.

(pn)

foto: shutterstock

Pizza Carla®

DONÁŠKA

2+1 Pizza za 1€

+ 1,5l Kofola alebo Vinea zdarma

Pri online objednávke nad 17€
100g Milka zdarma

VOLAJTE ZDARMA DENNE 10:00 - 21:30

0800 10 20 30

pizzacarla.sk
...viac ako len pizza

Z VAŠICH STARÝCH DVERÍ A ZÁRUBNÍ – NOVÉ

Prevádzka: Pekná 44
Ivanka pri Dunaji
90028

Mobil: 0907 198 137
Email: renoba@centrum.sk
Web: www.renoba.sk

Električka už premáva, most na Kutlíkovej bude o pár mesiacov

Po viac ako 3,5 roku výstavby jazdí od nedele 27. júla električka až na koniec Petržalky.

Ako uviedol primátor Matúš Vallo vo svojom statuse na Facebooku, „niektoré veci budú dokončené za pár dní (kompletná Rusovská, aj s tým kúskom pred Billou), niektoré budú hotové do pár týždňov (kompletné prístrešky, infraštruktúra v okolí lávky pod mostom pri Pápežskej lúke, kde nás načas zastavil nález vysokého napätia) a niektoré potrvajú

ešte pár mesiacov – dva mosty na Kutlíkovej a jej prepojenie s Pajštúnskou a Jantárovou cestou“.

Jazda z južného konca Petržalky do centra mesta má trvať 12 minút. Počas leta bude električková linka premávať v štvorminútovom intervale, čím chcú začať u obyvateľov budovať návyk na využívanie električkovej dopravy. V najbližších týždňoch budú však

vyhodnocovať nielen jej vyťaženosť, ale aj využiteľnosť autobusových spojov a ich intervaly a tiež doladovať prednostnú jazdu, teda preferencia električiek.

V rannej špičke pracovných dní počas školského roka by mala premávať v 2,5-minútovom intervale, v popoludňajšej špičke by mala premávať každé štyri minúty. Večer má premávať každých 7,5-minút. Počas víkendov a sviatkov má byť jej interval každých päť minút.

Denne má mestský dopravca vypravovať 41 nízkopod-

lažných vozidiel, ich obsluhuje 62 vodičov.

▲ Na sprejazdnenie Kutlíkovej si ešte niekoľko mesiacov počkáme.

Električková linka 3 tak už po novom zastavuje aj na nových zastávkach Gesayova, Zrkadlový háj, Pajštúnska, Veľký Draždiak, Lúčanka a Južné mesto (konečná zastávka), kde sa pripravuje ešte prestupný uzol umožňujúci prestup na autobusové linky smerom do Jaroviec, Rusoviec a Čunova.

Predĺženie električky zároveň so sebou prináša aj zrušenie autobusových liniek 59 a 95, keďže do značnej miery kopírovali trasu linky 3, a rovnako sa zruší električková linka 7. Prichádza tiež k skráteniu trasy autobusovej linky 192 z Červeného mosta po Jungmannovu. Konečná zastávka Jungmannova bude na Jantárovej ceste vedľa električkových nástupísk.

(TASR, pn)

foto: in, Matúš Husár

Utajená oáza záhradkárov končí

Kým som si na sociálnej sieti neprečítala príspevok jednej petržalskej poslankyne, netušila som, že Petržalka prenájíma nejaké záhradky. Ako to teda je?

„Záhradky za zberným dvorom sa budú postupne rušiť. Možnosť prenajať si záhradku je pri petržalskom cintoríne. Informujte sa prosím na majetkovom oddelení našej MČ,“ napísala v diskusii k dopytu o záhradku poslankyňa Viera Némethová.

Záhradky za zberným dvorom je akási utajená oáza. Kto nevie, že ich tam má hľadať, by ich ani nenašiel. Ak sa vydáte od Kolmej na frekventovanú Panónsku cestu po úzkom chodníku, nájdete po chvíli v húštine kríkov dvojce dverí. Cez ne je vidno, že priestor je, alebo aspoň donedávna bol, udržiavaný. Podobné je to, keď idete popri Panónskej z Ulice Ondreja Štefanka. Len

na niekdajšie záhrady je z násypu lepšie vidno. Vyzerať však už opustené.

Vysvetlenie nám poskytla hovorkyňa Petržalky Mária Halašková: „Mestská časť nemá v ponuke žiadne záhrady na prenájom. Na predmetné pozemky využívané na záhrady nebol v minulosti vytvorený žiadny nájomný zmluvný vzťah, keďže vlastníci parciel – magistrát hlavného mesta – nám ich zveril a prenajal bez tarchy, a to aj napriek tomu, že záhradkári žiadali vlastníka o vytvorenie nájomných zmlúv. Tie však, podľa ich slov, magistrát odmietol uzatvoriť.“

Dodala, že „doterajší nájomcovia tam teda dlhé roky

Areál na Kolmej ulici plánujú využívať pracovníci petržalskej údržby.

fungovali de facto svojvoľne bez písaných pravidiel. To viedlo k tomu, že viacerí tam mali nelegálne stavby. Aj preto sme sa po zverení pozemkov do našej správy rozhodli zakročiť, priestory čiastočne vyčistiť a týmto nájomcom ponúknuť dočasne náhradné pozemky na Kaukaskzej ulici“.

Chceli sme spoznať aj pohľad záhradkárov, bohužiaľ, pri našej návšteve lokality sme už na žiadneho nemali šťastie.

„Ide o ďalší dekády neriešený problém, ktorý sa snažíme vysporiadať v súlade s platnou legislatívou aj verejným záujmom. Uvedomujeme si však, že daní záhradkári s tým majú problém, keďže sa predsa len - i keď bez právneho vzťahu - o dané pozemky

starali,“ uviedla Mária Halašková. „Práve preto sme im ponúkli aj alternatívu a je len a len na nich, či ju využijú. Ak by naša samospráva v budúcnosti nejaké pozemky na záhrady prenájmala, určite o tom budeme informovať.“

Čo ich nahradí?

Podľa hovorkyne budú areál na Kolmej ulici využívať pracovníci petržalskej údržby (oddelenie správy verejných priestranstiev) na uskladnenie strojovej techniky, náradia či materiálu. „Celkovo si tak rozšíria svoju základňu, ktorá sa každým rokom rozrastá. A to najmä kvôli pribúdajúcej agende OSVP realizovanej vo vlastnej réžii,“ uviedla. „Napríklad, nedávno do vozovne OSVP pribudli dva autobusy

na prevoz petržalských seniorov na kultúrne podujatia aj žiakov na športové krúžky. Mestská časť takisto obstarala druhý foodtruck na predaj nápojov a pochutín, cisternu na pitnú vodu, cisterny na zalievanie stromov a trávnikov.“

Samospráva areál na Kolmej postupne upratuje a pracuje na vysporiadaní pozemkov v spolupráci s magistrátom, „keďže okrem neho je vlastníkom jednej časti pozemku fyzická osoba a niektoré pozemky oficiálne nemajú vlastníka, čo nám riešenie situácie komplikuje“ dodala Mária Halašková s tým, že ohľad musia brať aj na elektrárňu vo vlastníctve Západoslovenskej energetiky. (in)

foto: in, MČ Petržalka

TRIV
BYTY • KANCELÁRIE • TREZORY • KLAVÍRE
SŤAHOVANIE.sk
NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE
0905 616 329
02/ 6542 2387

Prvá pomoc pre Braník

Budova bývalého pohostinstva a kultúro-sportového strediska Malý Braník na Viglašskej ulici je strategicky umiestnená neďaleko električkovej trate. Môže mať pred sebou svetlú budúcnosť a mestská časť ju chce zachrániť.

Po tom, čo sa petržalskej samospráve začiatkom tohto roka podarilo spoločne s pozemkom definitívne získať do správy od mesta,

by ju rada ešte v tomto roku zakonzervovala. Ako informovala na svojom webe, čaká ju najskôr spracovanie statického posudku na

strechu a na základe výsledkov posudku: sanačné práce, oprava strechy a čistenie interiéru.

Dôležité je to z hľadiska bezpečnosti obyvateľov aj návštevníkov sídliska a taktiež, aby sa zabránilo ďalšiemu chátraniu budovy, ktorú stále často okupujú holuby či iní neželaní návštevníci. „V ďalšom kroku plánujeme kompletnú rekonštrukciu objektu, no keďže spoločne s prvotnou sanáciou ide o náročný

a finančne nákladný projekt, deadline na dokončenie stále nie je stanovený. Zároveň neprestávame aktívne hľadať externé zdroje jeho financovania,“ informoval úrad. (pn) foto: Matúš Husár

APOKALYPSIS IV HVIEZDNE VOJNY

PREDNÁŠA
Mgr. Pavel Moudrý
vždy o 18:00 hod.

- 10.9. Žena odetá slnkom
- 17.9. Hviezdne vojny – sú realitou?
- 24.9. Hnev draka
- 1.10. Hrôzostrašná šelma z hlbín mora
- 8.10. Mocnosť na konci časov
- 15.10. Víťazstvo Baránka

Wolkrova 4 | BA – Petržalka Vstup VOLNÝ

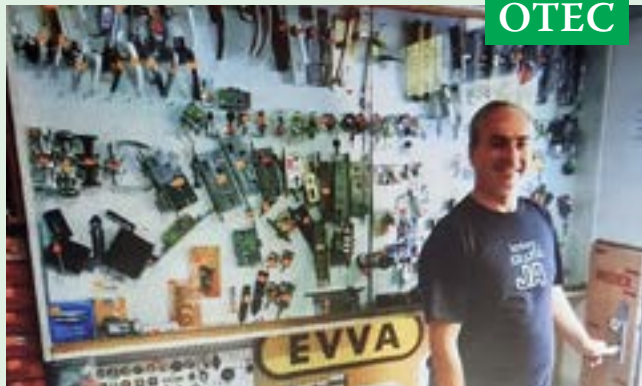
bratislava.dotknisaneba.sk | tel.: 0907 630 349

Kľúče živia už tretiu generáciu jednej petržalskej rodiny

DEDO

OTEC

◀ „Mám 30 rokov, energiu na rozšírenie alebo presťahovanie prevádzky mám, ale o chvíľu sa mi narodí druhé dieťa, chcem ten čas venovať skôr rodine,“ hovorí úprimne Peter Szeberényi a priznáva, že mu vyhovuje aj to, že ľudia vedia, kde ich majú hľadať.

VNUK

hým strojom a softvérovému vybaveniu sú dnes zámočníci schopní vyriešiť aj to, keď stratíte všetky kľúče od auta. Priamo na mieste auto otvoriť, vyrezať nový kľúč aj nakódovať nový imobilizér s diaľkovým ovládaním. Alebo spôsobiť veľkú radosť človeku, ktorý príde s požiadavkou nakódovať nový autokľúč, lebo mu nefunguje diaľkové ovládanie, a zámočníci zistia, že problém je len v nekvalitnej baterke.

„Vždy sa dá nájsť riešenie, ide len o to, čo je ochotný podstúpiť zákazník, - pretože niekomu ide o čas a inému o peniaze - a čo je ochotný podstúpiť zámočník,“ konštatuje Peter Szeberényi.

Prevádzka kedysi a dnes. V rovnakom priestore už 31 rokov.

Osobný prístup výhodou

Autokľúče, ich kódovanie a opravy, rovnako ako opravy či zjednocovanie autozámkov a „spínačiek“... to dnes tvorí asi 30 percent zákaziek a venuje sa mu najmä Peter Szeberényi. Gro je však stále príde s požiadavkou nakódovať nový autokľúč, lebo mu nefunguje diaľkové ovládanie, a zámočníci zistia, že problém je len v nekvalitnej baterke.

prezradí, že denne tu zákazníkom vyrobí desiatky až stovky bežných kľúčov – potrebujú ich školy, firmy, nemocnice aj bežná verejnosť.

„Napriek tomu, že mnoho tovaru si už dnes viete kúpiť aj na internete, ľudia za nami naďalej chodia a kupujú to aj od nás, pretože im vieme na mieste ponúknuť aj výrobu ďalších kľúčov, alebo chcú napríklad dve vložky na jeden kľúč v rámci domu, aby nemuseli mať dva kľúče,“

hovorí Peter Szeberényi a vysvetľuje mi, že majú aj vlastné profily rakúskych vložiek, ktoré sú jedinečné len pre ich prevádzku, teda nedajú sa spraviť nikde inde len u nich. Ak aj stratíte kľúče, netreba hneď meniť vložku, stačí pôvodnú „preskladať“ na nové kľúče.

Osobný prístup a rada šetriť aj financie. Napríklad vtedy, keď zámočník vysvetľuje zákazníkovi, že je zbytočné, aby si na bežné dvere svojej drevenej chaty dával vložku 4. triedy bezpečnosti. „To je ako sťahovať kvalitné 4K video do televízie, ktoré prehráva len Full HD. Ja sám mám „trojky“ vložky, lebo mám „trojky“ dvere. Keď to poviem zákazníkovi, väčšinou ho presvedčím.“

„Že obuvníkové deti chodia bosé teda u vás neplatí?“ pýtam sa. „No,“ zasmie sa. „Náš domáci schránkový zámok dlho drhol, potom sa zasekol úplne, dva týždne sme nevyberali poštu... Potom mi manželka hovorí: Už by si to mohol vymeniť. Alebo kolegovi sa už dva mesiace chystám prerobiť pevný kľúč od jeho auta do „vysakovačky“.“

Aj sa zabavia

Peter Szeberényi spomína prípad zákazníka, ktorý chodil po celej Bratislave, až sa dostal k nim. „Nikto mu nevedel spraviť náhradný autokľúč. Po dlhšom hľadaní správneho polotovaru sa ho pýtam, či nám to auto radšej nedovezie a on, že by to bolo komplikované, keďže je to štartér na loď... Napokon sme mu ale kľúč spravili. Stál ho desať eur. Alebo prišla pani z firmy, v ktorej nakúpili skrinky a potrebovali k nim spraviť 180 kľúčov. Boli sme tretia kľúčová služba, ktorú vyskúšala. Na skúšku sme jeden kľúč vyrezali, a keď nám potvrdila, že funguje, týždeň sme zháňali polotovary, lebo tých schránkových kľúčov toľko nemáme, ale dali sme to.“

Pobaví ma, keď hovorí, že aj kľúčová služba má výroby, ktoré majú v istom ob-

dobí svoju sezónu. „Teraz je dovolenkové obdobie, takže pribúda zákazníkov, ktorí „okúpali“ svoje autokľúče v mori alebo ich tam stratili. Počítam, že v najbližších týždňoch budeme mať sezónu autokľúčov,“ smeje sa. V septembri, októbri zas prichádzajú zamestnanci škôl, potrebujú kľúče do skriniek, vložky na jeden kľúč, pred zimou zase ľudia zisťujú, že stratili kľúče od strešných nosičov a na jar sa viac predávajú bicyklové lankové zámky, pretože buď ich zákazníci majú, ale nemajú k nim kľúče alebo majú kľúče a nevedia nájsť zámok.

Kurióznych situácií zažili tiež dosť. „Príde zákazník a pýta sa: Robíte tu aj kľúče? Čo mám vtedy povedať? Nie, som zberateľ?“

Najzaujímavejšie kódovanie kľúčov, na aké si spomína, sa týkalo ukradnutého Mercedesu vo Švédsku. „Našli ho na Slovensku, bol odstavený v Pezinku na policajnej stanici. Pán, ktorý si poň prišiel, hľadal niekoho, kde by mu spravili kľúč. Dohodli sme sa, že auto k nám privezie, spravili sme mu kľúč a mohol odísť autom domov.“

Traja Petrovia

„Kľúčová služba funguje na Mlynarovičovej od januára 1994, ja som sa narodil v decembri 1994, takže je staršia o necelý rok,“ usmeje sa Peter Szeberényi a ukazuje mi fotografiu svojho deda, Petra Tótha, a za ním prvý panel, na ktorom bolo sotva 20-30 kľúčov. Pýtam sa, či bol dedo vyučený zámočník. „Nie. Robil technika na policii a raz dostal nápad. Videl, že je voľný priestor v dome, v ktorom býval a moja babka v ňom býva dodnes, a povedal si, že ide robiť kľúče. Mňa sa tiež veľa ľudí pýta, či som vyučený. Nie som. Mám vyštudovanú Ekonomickú univerzitu tu na Dolnozemskej a kým som neprebral kľúčovú službu po tatkoví, venoval som sa šesť rokov účtovníctvu,“ hovorí.

Spomína, že počas základnej školy, aj počas štúdia na Gymnáziu na Pankúchovej, chodieval rovno zo školy za dedom a pomáhal mu. „Niekedy som poznal už ktoré profily som poznal už ako 12-ročný. Otočil som kľúč a hneď som vedel, v ktorej krabičke ho treba hľadať.“

Keď jeho dedo v roku 2012 ochorel, prevzal prevádzku zať - Peter Szeberényi starší. „Tatko robil klimatizácie, bol manuálne zručný, takže mu nerobilo problém preorientovať sa. Bol to práve on, kto rozbehol vo väčšom výrobe, kódovanie a opravy autokľúčov. Niektoré stroje, ktoré vtedy nakúpil, používam doteraz!“

Chvíľu v kľúčovej službe pracovali všetci traja a vzájomne sa od seba učili. „Ja, začínajúci vysokoškolák, ako brigádnik. Môj život sa odohrával v Petržalke. Veď z domu v Ovsíši som mal pätnásť minút pešo do školy, aj do obchodu. Robil som len taký trojuholník.“

Keď sa v roku 2022 jeho rodičia rozhodli odsťahovať z Bratislavy, naskytla sa otázka, čo s prevádzkou. Rozhodnutie prebrať ju a opustiť účtovnícku firmu, kde pracoval, Peter Szeberényi neľutoval. „Bral som to tak, že idem robiť na seba. V robote som mal

dobré meno, ale stále som bol len meno v jednej firme. Dodnes síce občas pomáham manželke s účtovníctvom, ale bavia ma aj „tieto skladačky“, autokľúče a elektronika, nové profily, techniky... Veľakrát to po večeroch študujem. Aj tatko mi často hovorí, že som v oblasti autokľúčov ďalej ako kedy si on vôbec predstavoval. On napríklad neriešil situácie zákazníkov, keď boli všetky kľúče stratené. My sme sa do toho pustili.“

„Dedo by bol pyšný,“ hovorím mu. „Ási áno, mladý, dravý, sem-tam blbý,“ zasmie sa a prizná aj chyby, na ktorých sa poučil.

(in)

foto: Archív P. S., in

▲ „Dedo so mnou a ja s mojou dcérou Emou,“ ukazuje mi Peter Szeberényi fotografie, medzi ktorými je rozdiel asi 25 rokov.

◀ „Babka tiež vedela robiť kľúče, prevažne tie štandardné,“ chváli starú mamu vnuk.

DONGFENG

Druh paliva: Benzín
Prevodovka: Automatická 7-stupňová
Max. výkon: 130 kW
Max. krútiaci moment: 285 Nm
Rozmery (d/š/v): 4850/1900/1715 mm
Pohotovostná hmotnosť: 1550 kg
Počet miest: 7 (2+2+3)
Kombinovaná spotreba: 6,8 l

motorpartner.sk
 motorpartner.sk

MOTOR PARTNER s.r.o.
Panónska cesta 22, 851 04 Bratislava
www.dongfengbratislava.sk
dongfeng@motorpartner.sk
+421 915 595 426

U-TOUR Variabilné 7-miestne MPV
Záruka 5 rokov / 150 tis. km

► Pokračovanie zo strany 1

Podľa Márie Halaškovej z uvedeného ustanovenia vyplýva, že zmena jednotlivých priestorov stavby neznamená vo väčšine prípadov zmenu v užívaní stavby, pretože nedochádza k zmene funkcie celej budovy (bytového domu). „A preto nevyžaduje povolenie stavebného úradu,“ uviedla. Na otázku, koľko takýchto prerábok sa už v Petržalke realizovalo, reagovala: „V prípade, že v minulosti došlo k takejto zmene, stavebný úrad nemá povinnosť evidovať kde, kedy, prípadne komu boli povolené.“

Vyzerá to tak, že prerobiť vnútorný priestor paneláku na byt, je pomerne jednoduché a stavebný úrad ani nemá prehľad, kde všade sa to už uskutočnilo.

Z drogérie byt? Proces sa zjednodušil

Na terasách sú však aj byty prerobené z priestorov, ktoré boli skolaudované ako prevádzky. Byty so vstupom priamo z terasy sa nachádzajú aj na vedľajšej terase Rovniankovej, vedľa Izzi Pubu. „Sú to štyri byty,“ tvrdí nám pani, ktorá tu býva. „Hoci pôvodne ich bolo menej. A áno, bol tu nejaký obchod, ale tak dávno, že už si ani nepamätám, aký.“ Tvrdí, že ani ich ako vlastníkov sa nikto nepýtal, či súhlasia so zmenou, ale dlho to boli opustené priestory,

▲ Pohľad na terasu pri Rovniankovej 12 z opačnej strany.

takže jej to ani neprekážalo. „Prevádzky tu kvôli blízkemu hypermarketu len ťažko prežívajú. Pozrite, aj neďaleké papiernictvo skončilo, kedysi tu bola drogéria, ani tá neprežila.“ Priestor niekdajšieho papiernictva je aktuálne takisto na predaj. A vraj medzi záujemcami sú takisto ľudia, ktorí si ho vedia predstaviť prerobený na byt...

Je rozdiel v postupe stavebného úradu, ak bol priestor skolaudovaný ako prevádzka?

Starý stavebný zákon hovoril, že stavbu možno užívať len na účel určený v kolaudačnom rozhodnutí, prípadne v stavebnom povolení. „Požadoval rozhodnutie stavebného úradu pri každej zmene účelu užívania, aj keď išlo iba o časť stavby,“ vysvetľuje JUDr. Milan Fícek z Advokátska kancelária Fícek & Partners. Na svojej stránke www.fícek.sk v rámci svojej

poradne informoval, že do 31.3.2025 ste až po získaní stavebného povolenia, vykonaní nariadených stavebných úprav a získaní kolaudačného rozhodnutia, mohli požiadať o prepis v katastri nehnuteľností. Nie každý nebytový priestor však spĺňal požiadavky na to, aby bol zmenený na byt. Napríklad pokiaľ šlo o svetlo-technické požiadavky.

„Od 1. apríla 2025 platí nový stavebný zákon (č. 25/2025 Z. z.), ktorý definíciu a postup pri zmene v užívaní stavby upravuje inak než dovtedajší zákon č. 50/1976 Zb. Najdôležitejší rozdiel: po novom sa za „zmenu v užívaní“ považuje len zmena prevažujúceho spôsobu užívania celej stavby; samostatná úprava jednotlivého priestoru (napr. jedného nebytového priestoru v už bytovom dome), ktorá nemení celkovú funkciu budovy a neohrozuje požiarne/

▲ Do bytu prerobeného zo spoločných priestorov na Rovniankovej 13 sa ide zvnútra.

bezpečnostné parametre, sa za zmenu v užívaní nepovažuje. To v praxi znamená jednoduchší režim – často postačí ohlásenie drobných úprav alebo iba interné súhlasy vlastníkov,“ povedal nám JUDr. Milan Fícek.

Prerábky niekdajších prevádzok na byty v bytovom dome sa teda značne zjednodušili. Na jednej strane obyvatelia domov s takto prerobenými nebytovými priestormi neriskujú prevádzku, ktorá by ich rušila, na druhej sa obera-

jú o takú, ktorá by im skvalitnila životný priestor. Keď ale na okolí vidia viacero opustených, neprenajatých priestorov, akoby novým podnikateľom už šancu nedávali. A tak sa bez odporu vzdajú nebytových priestorov v prospech súkromných bytov. Že tak ich terasa už nikdy neožije, im neprekáža?

Uvidíme, či trend prerábok ovplyvní, ak sa terasy stanú súčasťou stavby bytového domu. Také je totiž jedno z riešení ich zlého stavu, ktoré vyplynulo zo stretnutí medzi mestskou časťou a magistrátom. „MČ pripomienkuje návrh znenia Zmluvy o spolupráci a na ňu nadväzujúcu dokumentáciu a súčasne sú preverované podmienky zápisu terás v katastri nehnuteľností ako súčasti stavby bytového domu,“ uvádza sa v Kontrole plnenia uznesení Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Petržalka z 31.05.2025.

Aktuálnu situáciu týkajúcu sa terás spracovala samospráva aj na svojom webe www.petrzalka.sk/terasy/. (in)

foto: in

Nový stavebný zákon zjednodušuje úpravy bytov: menej papierov, viac zodpovednosti pre susedov

Nový stavebný zákon, ktorý prináša viacero zmien najmä v povoľovaní stavebných úprav. Kým niektoré práce si už nevyžadujú ohlásenie ani stavebný zámer, iné – hoci sa môžu zdať ako bežné – si vyžadujú dôkladné odborné posúdenie. Na čo si dať pozor?

Čo už nemusíte ohlasovať?

Ak si plánujete prerobiť byt alebo dom, poteší vás, že nový zákon zjednodušil niektoré procesy. Ohlásenie nie je potrebné napríklad pri:

- výmene kuchynskej linky, vane, sprchy, WC či vstavaných skriň,
 - maľovaní, tapetovaní alebo výmene podlahy a dlažby,
 - výmene okien či dverí, ak nemeníte vzhľad domu,
 - oprave strechy, fasády alebo oplatenia (ak nemeníte tvar alebo trasu),
 - oprave či výmene elektrických rozvodov, ak nemeníte ich trasu.
- Jednoducho povedané – ak nemeníte konštrukciu stavby, nezasahujete do nosných stien a nevznikajú nové priestory, ide len o bežnú údržbu.

Kedy treba ohlásenie?

Ohlásiť stavebné úpravy musíte, ak napríklad:

- chcete búrať stenu (najmä v paneláku),
- plánujete zmeniť dispozíciu bytu, napríklad spojiť kuchyňu s obývačkou,
- montujete klimatizáciu na fasádu bytového domu,
- zaskliavate balkón alebo lodžiu,
- staviate altánok alebo prístrešok v záhrade.

V týchto prípadoch je často potrebné aj statické posúdenie odborníkom – projektantom alebo statikom. Dôvod? Napríklad aj nenosná priečka môže byť dôležitá pre celkovú stabilitu bytového domu. A chýbajúca dokumentácia býva častým problémom.

Klimatizácia, lodžie, okná – najčastejšie otázky

- **Chcem zaskliť balkón. Potrebujem povolenie?** Áno, odporúča sa súhlas vlastníkov bytov a statické posúdenie. Zasklenie totiž mení vzhľad fasády a zaťažuje konštrukciu.
- **Môžem si len tak vymeniť okná za plastové?** Ak nový typ okien nezmení vzhľad domu, ide o údržbu. Ak áno, treba súhlas a v niektorých prípadoch aj ohlásenie.
- **Chcem si nainštalovať klimatizáciu. Stačí do-**

hoda so susedom? Nie. Aj keď nový zákon montáž klimatizácií priamo nedefinuje, odporúča sa kontaktovať stavebný úrad, pretože ide o zásah do technického systému budovy.

Pozor na statiku a požiarne zabezpečenie

Mnohé úpravy sa môžu zdať neškodné, no ak zasiahnete do statiky alebo narušíte protipožiarne zabezpečenie, môže ísť o veľké riziko. Aj pri búraní priečky odporúčajú odborníci nechať si vypraco-

vať posudok statikom. Bežný vlastník si dopady na konštrukciu nedokáže posúdiť sám.

A čo bazén či fotovoltika?

Domáce bazény a fotovoltaické panely môžu byť v niektorých prípadoch nainštalované aj bez povolenia. Rozhoduje najmä výkon zariadenia, jeho umiestnenie a vplyv na okolie. Všeobecne platí, že ak má zariadenie výkon do 50 kW a nenachádza sa v chránenom území či na

Od apríla platí nový stavebný zákon, ktorý výrazne mení postupy pri úpravách bytov a domov. Mnohé rozhodnutia sú teraz v rukách susedov a správcov. Zákon však sprísňuje postihy za čierne stavby a mení spôsob riešenia sťažností.

Poradte sa radšej vopred

Každý zásah do bytu či domu má svoje špecifiká. Aj keď sa zákon snaží niektoré procesy zjednodušiť, veľa úprav stále vyžaduje individuálne posúdenie. Ak si nie ste istí, či treba niečo ohlásiť, poraďte sa s projektantom alebo stavebným úradom.

(mc)

foto: Matúš Husár

PETRŽALSKÉ NOVINY
čítajte aj na webe

www.bratislavskenoviny.sk

Bratislava Teatro

5. 10. 19:00 **FRIDA**
MALDOVAT A MILDOVAT
Katarína Ivanková, Tomáš Palonder, Marcel Ochraněk, Mirka Galis Partlová

6. 10. 19:00 **Milenec**
Učinkujú: K. Haydu, M. Galis Partlová, D. Žiaranová, M. Mňahončák
Režis: Soňa Ferencová

12. 10. 19:00 **CAVE MAN**
Honzo Holík / Jakub Slach

19. 10. 19:00 **SOBÁŠNY LIST**
Martin Mňahončák, Soňa Norisová, David Hartl, Dominika Žiaranová

20. 10. 19:00 **Šialené požičky**
V alternatívnych učinkujú: M. Ochraněk, K. Ošasová, D. Žiaranová, O. Szabo, M. Mejstský, P. Brouček, J. Valočská, L. Vrablicová, J. Hřčka, E. Petefovský

4. 11. 19:00 **POZVÁNKA**
Bláznivá komédia v trojke
Pozrite: Turbiovsk. Majo Labuda a Martin Mňahončák

Hráme pre Vás v DK Ružinov!

(po-st-pia) 4.–15. 8. 2025 | 11:00–16:00 hod.

DNI ZDRAVIA

Dni zdravia budú prebiehať súbežne na dvoch miestach.

(Pia) 8. 8.	Park A. Hlinku Ružinov	Sad Janka Kráľa (pri Auparku)
(Po) 11. 8.	Park A. Hlinku Ružinov	Nám. Republiky Petržalka (pri Kauflande)
(St) 13. 8.	Park A. Hlinku Ružinov	Vlastenecké námestie Petržalka
(Pia) 15. 8.	Dom Kultúry Dúbravka	Sad Janka Kráľa (pri Auparku)

Môžete sa tešiť na:

- meranie tlaku, tuku
- meranie kostrového svalstva

Všetky merania sú ZADARMO.

- test životného štýlu
- individuálne poradenstvo

Zmena programu vyhradená. Aktuálne informácie na webových stránkach

Informácie: 0948 526 722 | 0908 838 046 | bratislava.dotknisaneba.sk

Novinka PAAS: Regulácia v Ovsišti aj v nedeľu od 18 h

Nové lokality PAAS Háje 2, 3 budú spustené v dvoch etapách. Od 20. 8. 2025 začne platiť regulácia v lokalite Háje 3 – Ovsíšte, od 1. 10. 2025 sa pridá lokalita Háje 2 – Starý háj.

Ako informuje PAAS – Bratislavský parkovací asistent na svojej Fb stránke, „*etapové spustenie je z dôvodu postupnej realizácie dopravného značenia. V lokalite Ovsíšte je už takmer hotové, Starý háj zaregulujeme po jeho dokončení v októbri.*“

Zóna PE1 – Háje 2, 3 bude regulovaná v pracovné dni od 12 do 24 h a v nedeľu od 18 do 24 h. V tomto čase je parkovanie spoplatnené sumou 1,00 eur/hod. „*Oproti ostatným častiam PE1 tu bude zavedená regulácia aj v nedeľu. Táto zmena má pomôcť zlepšiť dostupnosť parkovania pre rezidentov počas nedeľných večerov.*“ V diskusii pracovníci PAAS dodali, že rovnaký prístup plánuje mesto aj v už spustených lokalitách. „*Vikendová regulácia bude zavedená, len čo nám to kapacita umožnia.*“

Pokiaľ ide o Háje 2, 3 najväčšie zmeny nastali na Furdkovej ulici, kde sa podľa správy PAAS navýšil počet parkovacích miest, pribudli cyklopruhy po oboch stranách a zlepšili sa podmienky pre MHD aj bezpečnosť cyklistov. Ďalej vznikli nové parkovacie pásy na oboch stranách Blagoevovej ulice, na Matheyovej nové priechody,

parkovacie miesta aj drop-off zóny pre rodičov, kuriérov či taxi, prejazd križovatkou Matheyova/Šustekova má byť lepší. V Zónach 30 sa znižuje rýchlosť.

Registrácie rezidentských parkovacích kariet (RPK) už prebiehajú. „*Žiadatelia/ky majú možnosť nastaviť platnosť karty buď hneď, ak chcú parkovať v už spustenej časti zóny PE1 alebo nastaviť dátum začiatku platnosti podľa plánovaného spustenia PAAS priamo v ich okolí.*“

Získať rezidentskú, návštevnícku, bonusovú alebo abonentskú kartu možno cez stránku www.paas.sk, alebo osobne na klientskych miestach PAAS. V Petržalke je klientske miesto v Technopole, otváracie hodiny sú Po: 8:00 – 12:00 13:00 – 17:00, Ut: 8:00 – 12:00 13:00 – 16:00, St: 8:00 – 12:00 13:00 – 16:30, Št: 8:00 – 12:00 13:00 – 16:00, Pi: 8:00 – 14:00.

PAAS asistent tiež informuje, že Petržalka je v rámci PAAS vedená ako jedna zóna. Rezidentskú kartu si môžete vybaviť už teraz, aj keď bývate v časti, kde ešte regulácia nie je spustená. S kartou potom môžete parkovať na všetkých vyznačených PAAS regulovaných miestach v rámci Petržalky.

(pn)
foto: in

Mesto požiadalo Petržalku, aby nekosila jeho plochy. Dôvod?

Kým jedno kolo kosby v Petržalke stojí mesto približne na 47 000 eur, Petržalku aj po započítaní investičných a prevádzkových nákladov cca 26 000 eur. Petržalka by dokázala kosiť aj magistrátne pozemky. Keby sa obe strany dokázali dohodnúť...

V posledných piatich rokoch kosenie bežného Petržalčana trápilo minimálne. Petržalka nakúpila špičkové kosačky, dnes ich má 40, kosiť sa šesťkrát do roka, v priebehu týždňa dokáže 28-34 kosačiek v teréne pokosiť celých 160 hektárov, vrátane areálov ZŠ a MŠ, za ktoré úrad zodpovedá. „*Technické možnosti Petržalky sú momentálne najväčšie v celej Bratislave, máme jednu z najkvalitnejších kosačiek, ktorými disponujú samosprávy, kosba je kvalitná a rýchla, máme kapacitu na celú Petržalku, kosci už poznajú lokality, aj preto sú rýchli, nepoškodia stroje, lebo vedia o každej jame,*“ konštatoval bývalý starosta Ján Hrčka začiatkom apríla.

Náklady na kosbu vo vlastnej réžii má Petržalka za každé kolo iné, dôvodom môže byť vyššia

▲ *Kosenie vo vlastnej réžii má svoje výhody. Zamestnanci sú flexibilnejší, vlastná technika im umožňuje popri kosbe riešiť aj iné podnety.*

tráva, sucho alebo množstvo ručných prác, v prípade potreby vykonáva aj viac ako 5 kôl kosby. Aj z toho dôvodu nevie samospráva presne vyčíslieť celkové ročné investície na túto činnosť. „*Štvrté kolo kosby vyšlo našu mestskú časť na cca 23 300 eur s DPH,*“ uviedla hovorkyňa Petržalky Mária Halašková s tým, že náklady na prevádzku 27 pracovných strojov boli 2 058 eur, náklady na mzdy a odvody 27 zamestnancov: 10 220 eur, náklady na odvoz 4 nákladné autá a 4 mzdy a odvody ľudí: 2 738 eur a náklady na ekologické spracovanie 194,83 ton trávy spoločnosťou Bučina: 8 268 eur.

Petržalka v tomto roku kosiť približne 160 hektárov pozemkov a mesto približne 200 hektárov. „*Jedno kolo kosby v Petržalke vychádza približne na 47 000 eur,*“ napísal nám hovorca magistrátu Peter Bubla. „*V roku 2025 je v harmonograme plánovaných 5 kôl kosby, čo predstavuje celkové náklady približne 235 000 eur len na samotnú kosbu. Okrem toho mesto zabezpečuje aj jarne a jesenné čistenie pozemkov, čo je spolu ďalších 80 000 eur ročne. Celkové ročné náklady na tieto základné údržbové práce tak v Petržalke presahujú cca 300 000 eur.*“

Jedno kolo kosby teda stojí

Petržalku cca o 50 % menej ako magistrát. Petržalský úrad dodáva, že do jedného kola kosby treba započítať aj investičné a prevádzkové náklady (napríklad za nákup strojov, opravy techniky, náklady na prevádzku areálu), čo vychádza na cca 26 000 eur. Stále však ide o jednorazovú úsporu v prospech Petržalky vo výške 44,5 % v prepočte na hektár.

„*Za päť kôl kosby ročne, ktoré vykonáva magistrát na 200 hektároch za 235 000 eur a našich odhadom 130 000 eur pri 160 hektároch, ide v prepočte na spravovaný hektár o finančnú úsporu približne 72,50 eura v náš prospech,*“ uviedla hovorkyňa. „*Ak by takto naša mestská časť s vlastnými kapacitami kosila aj magistrátových 200 hektárov, za rovnaké náklady 235 000 eur, ktoré to stojí hlavné mesto, by dokázala tieto pozemky v prípade potreby pokosiť nie päť, ale až sedemkrát. Alebo ušetriť približne 72 500 eur ročne.*“

Kto je za ktoré plochy zodpovedný?

Namiesto dohody prišla z magistrátu na petržalský úrad začiatkom apríla výzva k ukončeniu kosby na plochách v priamej správe Hlavného mesta. Ide napríklad o plochy na uliciach Wolkro-

va, Poloreckého, Fedinova, Šintavská, Kolmá, Švabinského, Záporožská alebo Dudová.

Je fakt, že mestská časť roky kosila aj vnútrobloky či plochy pri chodníkoch, ktoré ani nemá v správe lenže v meste je chaos v tom, kto za aké plochy zodpovedá. Niektoré boli mestskej časti zverené do prenájmu, niektoré do správy, viaceré záznamy sú však stratené alebo nejasné. Lenže ľudí nezaujíma, komu aký pozemok patrí, chcú mať jednoducho pokosené.

„*Vážime si, že mestská časť Petržalka sa dlhodobo starala aj o niektoré pozemky nad rámec svojich kompetencií, a vnímame, že zo strany mestskej časti išlo o snahu zabezpečiť službu obyvateľom. Zároveň však treba zdôrazniť, že udržiavanie plôch bez ohľadu na ich formálnu správu, vedie k neprehľadnosti a aj k neefektívnosti. Preto sa snažíme o systémové a jasne zadefinované riešenia – aby bolo zrejmé, kto je za ktoré plochy zodpovedný. Pokiaľ ide o otázku správy väčšieho rozsahu zelených plôch, vnímame tento záujem mestskej časti a v budúcnosti môže byť predmetom ďalšej diskusie. V súčas-*

nosti sa však mesto sústreďuje na systematické vyjasňovanie vlastníckych a správnych vzťahov pre efektívnu koordináciu údržby a starostlivosti o verejný priestor v rámci celého územia Bratislavy,“ uviedol Peter Bubla. Dodal, že Oddeľovanie tvorby mestskej zelene sa snaží o tzv. prírode blízky manažment – to znamená diferencovaný spôsob kosby podľa typu lokality, jej funkcie a ekologickej hodnoty, ktorej cieľom je podporiť biodiverzitu a ochranu opeľovačov. „*Práve preto je dôležité, aby bol spôsob údržby zladený medzi magistrátom a mestskými časťami, čím sa predídne rozdielnym postupom na rôznych pozemkoch v jednej lokalite.*“ (in)

foto: Magistrát, in

▲ *Príklad mestského kosenia na Kutlíkovej*

Plochy na Šintavskej ulici boli jedny z viacerých, ktoré v polovici apríla identifikovalo mesto ako pokosené Petržalkou. Tá ich odvtedy nekosí.

Opravy chodníkov na Lúkach

V roku 2025 má mestská časť v pláne opraviť 60-tisíc m² asfaltu primárne v časti Lúky.

Práce sú už hotové na Lúkach 1 a 2. Najväčšie opravy sa týkali dvoch vnútroblokov ulíc Smolenická, Šintavská, Budatínska, Brančská, Holíčska, Strečnianska a Znievska.

Najbližšie sa pracovníci údržby chystajú na dokončenie opráv v lokalite Lúky 3, kde sa z nového asfaltu budú môcť tešiť obyvatelia vnútrobloku medzi Znievskou, Lietavskou a Budatínskou.

„*Ak budeme pokračovať rovnakým tempom, do konca roka 2026 budeme mať na konte 180-tisíc m² nového asfaltového povrchu, čím*

dobehneme takmer 25 rokov zanedbávania údržby nielen chodníkov,“ konštatuje zástupca prednostu pre investície a dopravu Miestneho úradu Bratislava-Petržalka Miloš Holán, ktorý je v predikciách napriek skvelým výsledkom opatrný.

„*Práce idú hladko, lebo od začiatku sa venujeme súvislým, rovným úsekom bez väčších prekážok. Budúci rok nás však čakajú ťažšie oriešky a je to pre nás aj väčšia výzva.*“

Polovičné náklady

Petržalka má v správe takmer 653-tisíc m² chodníkov, cca

467-tisíc m² komunikácií a 769-tisíc m² plochy verejných parkovísk. Obnovu chodníkov výrazne zefektívňuje práca vo vlastnej réžii. Len v minulom roku samospráva do techniky – finišery a ďalšia technika – investovala cca 1,2 milióna eur. Napriek tomu sa jej to oplatí viac ako dodávateľsky.

„*Dodávateľsky sa cena za štvorcový meter pohybuje zhruba od 80 do 120 eur bez debarierizácie. Opravy vo vlastnej réžii nás vyjdú od 35 do 50 eur/m², čo sú zhruba polovičné náklady,*“ argumentuje Miloš Holán, ktorý dodáva, že vo výslednej sume sú započítané náklady na zamestnancov, materiál, stroje, pracovné prostriedky, servis, poisťky aj školenia.

Mestská časť odštartovala pilotný projekt veľkej obnovy chodníkov a ich priľahlých plôch v roku 2023 v skúšobnom režime, kedy opravila viac ako 11-tisíc m². Ďalší rok sa jej podarilo obnoviť až 48-tisíc m² asfaltu v miestnych častiach Dvory a Háje. Nešlo však iba o chodníky, ale aj areály verejných základných a materských škôl a detských ihrísk v jej správe.

(mh)

foto: MČ Petržalka

REVOLÚCIA SA ZAČALA NOVÝ CITROËN C3

UŽ OD
14 490 €
BENZÍN AJ ELEKTRICKÝ

CITROËN partner TotalEnergies
Uvedená cena je s DPH, pre verziu YOU, PureTech 100 S&S BVM6 po odpočítaní bonusu Citroën Privilege od CITROËN FINANCIAL SERVICES. Mix spotreba a emisie CO₂ podľa WLTP: 5,6 l/100 km a 126 – 127 g/km. Viac na www.citroen.sk

CITROËN

MOTOR PARTNER, Panónska cesta 22, 851 04 Bratislava-Petržalka

Verejnosť na futbalových ihriskách

Generálny manažér Andrej Kalina tvrdí, že ihrisko na Pankúchovej, v stave, v akom je aktuálne, bez dostatočnej starostlivosti, je pre FC Petržalka nepoužiteľné.

Ešte počas pandémie nás z priestorov futbalového ihriska, v areáli ZŠ Pankúchova, vykazali. „Vaše deti tu nehrajú futbal, prosím opustite areál,“ povedal nám vtedy nejaký pán. Viacero obyvateľov malo v dobe, kedy ešte nestála športová hala podobnú skúsenosť a nepáčilo sa im to. FC Petržalka mala od mestskej časti pozemok prenajatý, verejnosť však na ňom nerada videla. Odôvodňovala to náročnou starostlivosťou o trávnicu plochu, jedinou v Petržalke, kde sa dali hrať majstrovské ligové súťaže.

Čo sa zmenilo? Pre výstavbu športovej haly bolo

potrebné otočiť futbalové ihrisko. To nové už zostalo v správe mestskej časti, plot zmizol, verejnosť sa na ihrisko konečne dostala. Ale za akú cenu? Aktuálne cez prázdniny ihrisko využívajú aj letné futbalové tábory v gescii MČ Petržalka. Jeden z trénerov nám povedal, že od septembra by ihrisko mali striedavo využívať malí futbalisti FC Petržalka, ale tiež futbalisti klubu, ktorý zakladá mestská časť. Generálny manažér Andrej Kalina však tvrdí, že ihrisko, v stave, v akom je aktuálne, bez dostatočnej starostlivosti, je pre FC Petržalka nepouži-

teľné. Je mu to ľúto o to viac, že klub by potreboval a dokázal využiť aj tri podobné plochy.

Verme teda slovám petržalských trénerov, že na úprave plochy sa bude ešte pracovať. Podľa poslanca Milana Vetráka „verejnosť má mať aspoň obmedzený a ideálne aj presne časovo vymedzený prístup na plochy vo vlastníctve mestskej časti financované z rozpočtu Petržalky“. To sa, zrejme, na Pankúchovej aj udeje, uvidíme však, či dokážu koexistovať na jednom ihrisku zároveň amatérski aj vrcholoví športovci.

Mala by mať petržalská verejnosť prístup na futbalové ihriská v školských areáloch na Pankúchovej a Sklodowskej?

Súkromný areál

V areáli na ZŠ Sklodowskej bolo ešte počas pandémie hneď vedľa malé ihrisko s trampolínou. Miestni sa však naň nedostali. Čitateľka nám vtedy do redakcie napísala, že jej bolo povedané, že je to umožnené len deťom z francúzskej školy. Aká je situácia dnes? Ešte dnes tu nájdete tabuľu zákaz vstupu – neverejné ihrisko. Ihrisko je však zrušené, mení sa na priestor na sedenie. Nájdete tu zákaz vstupu na hraciu plochu a ďalší zákaz vstupu

na zadné detské ihrisko. Areál je však otvorený a nikto vás nevyženie, keď prídete aj mimo ligového zápasu a budete si chcieť pozrieť tréning futbalistov. „Ide o súkromný areál, mohli by sme ho zavrieť, ale to nechceme,“ hovorí Andrej Kalina a vysvetľuje, že je logické, že si na plochu, kde hrá druholigový klub nemôže prísť hoci kto len tak zakopať. Dodáva, že na detské ihrisko francúzskej školy nemajú prístup ani deti z FC Petržalka.

„Nová zmluva o spolupráci (medzi FC Petržalkou a mestskou časťou, pozn.red.) už ustanovenie o využívaní ihriska mestskou časťou alebo verejnosťou nemá - prax ukázala, že FC ho využíva na 100 % limitu zaťaženia,“ uviedla hovorkyňa Petržalky na margo predchádzajúcej zmluvy, ktorá klub zavazovala „umožniť v čo najväčšej možnej miere využívanie ihriska deťom a mládeži v MČ“.

(in)

foto: in

Na Sklodowskej sa na plochu, kde hrá druholigový tím nedostanete, ale areál je otvorený a nikto vás nevyženie, keď prídete aj mimo ligového zápasu a budete si chcieť pozrieť napríklad tréning futbalistov.

Tvorte s nami Petržalské noviny

Chcete sa s nami podeliť o radosť, skúsenosť či o to, čo vás v Petržalke trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl petralskenoviny@gmail.com alebo na našom Facebooku www.facebook.com/petralske.noviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Konečne sme sa dočkali!

Stánok na zastávke Bulíkova chátral minimálne päť rokov. Toto leto bol konečne odstránený a už nehyzdí okolie.

J.

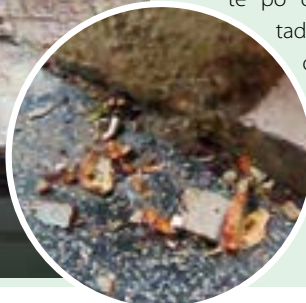
(pozn. red. O chátrajúcich stánkoch v Petržalke písali PN v auguste 2022. Vtedy nás hovorkyňa magistrátu informovala, že „vlastník stánku nie je toho času známy“. Na jar sa na stánku objavilo oznámenie, že stánok sa neoprávnene nachádza na pozemku hlavného mesta a mesto žiada majiteľa o jeho odstránenie. Začiatkom júla 2025 FB stránka Bratislava – hlavné mesto SR informovala, že začala boj proti tomuto vizuálnemu smogu. „Z pozemkov mesta sme odstránili už prvých 5 stánkov a postupne budeme pokračovať ďalšími.“ Dva z nich sa nachádzajú v Petržalke – prvý spomínaný na Mamateyovej ulici, druhý na Romanovej.)

Pozor!

Dozvoľujem si upozorniť na život ohrozujúci stav pod terasou ku knižnici Vavilovova. Keramické obklady spadnuté po daždoch. Chodia tadiaľ stovky ľudí denne.... Ešte tam visia „silou vôle“ nejaké obklady... Keď to spadne niekomu na hlavu....

A. S.

Dobré rozhodnutie

Keď som videl splnené zdravé stromy pri Kutlíkovej, neďaleko Technopolu, v prvom momente som sa zarazil. Bol od úradu dobrý

rozhodnutie, že na pne pripili informačnú tabuľu, že ide o invazívne stromy. Ušetrili si množstvo telefonátov a mejlov.

Čitateľ

Pre zmenu rajčinová predzáhradka

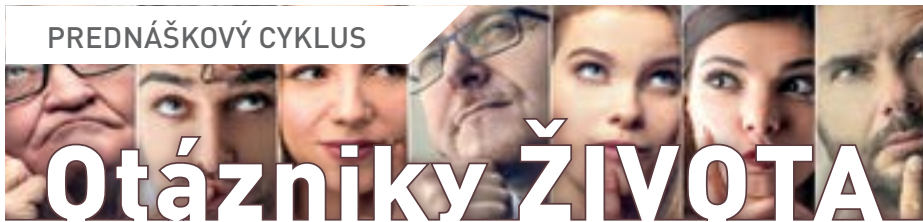

Rada obdivujem petržalské predzáhradky, taká, akú majú na Hrobákovej sa však často nevidí. Rovno pod

oknom si na slnečnej strane pestujú rajčiny. Želám bohatú úrodu.

Katka

PREDNÁŠKOVÝ CYKLUS

Otázniky ŽIVOTA

vždy o **18:00** hod.
Vstup **VOĽNÝ**

Prednášky prebiehajú súbežne aj na Ferienčikovej 5 a v DK Ružinov.

Viac na webe.

TÉMY PREDNÁŠOK ▼

Pia **8. s. JEDNODUCHÉ PRINCÍPY K ZDRAVÉMU ŽIVOTU**

Po **11. s. ČO MA ČAKÁ PO SMRTI?** Nebo, peklo, spánok alebo nič?

Ut **12. s. DOKONALÝ PODVOD** Temná stránka špiritizmu a okultizmu

St **13. s. BOŽIA KATEDRÁLA V ČASE** Jedinečnosť dňa odpočinku

Št **14. s. KONIEC ZLA** Apokalypsa podľa knihy Zjavenia

Pia **15. s. NÁVRAT KRÁLA** Kedy a ako príde Ježiš znovu?

Wolkrova 4 | PETRŽALKA (zasadačka na prízemí)

Info: **0948 526 722 | bratislava.dotknisaneba.sk**

Nechodia vám Petržalské noviny? Kontaktujte nás: t. č. 02 3268 8830, email: redakcia@banoviny.sk

PETRŽALSKÉ NOVINY

8. 8. 2025 • vychádzajú 31 rokov • číslo 8
ISSN: 1338 - 1997 • Evidenčné číslo: EV 5665/18

VYDAVATEL: NIVEL PLUS s.r.o., Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava • **IČO:** 35712058 • **REDAKCIA:** Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava, email: jarunkova@banoviny.sk, tel.: 0902 401 708, **Šéfredaktorka:** Ingrid Jarunková • **Inzercia:** 0903 740 773, email: szedlarova@banoviny.sk • **web:** www.banoviny.sk • **Tlač:** MAFRA a.s., tlačiareň

MAFRAPRINT Olomouc • **DISTRIBÚCIA:** Red Post, s. r. o.

PR reklama je graficky vyznačená ■. Neobjednané príspevky nevraciam a nehonorujem.

© 2013 Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Autori článkov si v zastúpení vydavateľom vyhradzujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a verejný prenos článkov. Vydavateľ nedal súhlas na monitoring tlače.

Pred 200 rokmi bol pri Prešporke sprevádzkovaný Karolínin most

S jeho stavbou sa začalo 8. augusta 1825 po-
niže lietajúceho mosta. Most bol dokončený
a uvedený do prevádzky 2. septembra 1825.
Verejnosti slúžil 65 rokov.

Územie, na ktorom sa nachádza dnešná Bratislava, malo odpradáva strategický význam. Dôležitú úlohu zohrávala rieka Dunaj a s ňou spojená snaha o prepojenie oboch jej brehov. V staroveku a stredoveku umožňovali prechod cez Dunaj brody a loďkové prevozy. Mosty pri Prešporke, prvýkrát písomne doložené v 70. rokoch 13. storočia, nemali pre každoročne hroziace povodne dlhé trvanie. Keď Dunaj zamrzol, mosty nahrádzal ľad. Po tom, čo sa Prešporok v roku 1563 stal korunovačným mestom Uhorska, korunovácie uhorských panovníkov sa stali hlavným impulzom pre stavbu drevených pontónových mostov z pospájaných lodiek, na ktorých bola uložená drevená vozovka. Stavali sa na náklady štátu a po korunováci boli odstránené. Od roku 1676 sa pri Prešporke začal používať kyvadlový most, ktorý sa stal známym ako lietajúci most.

V septembri 1825 cisár František I. do Prešporka zvolal uhorský snem spojený s korunováciou jeho štvrtrej

dáme z dobových novín Preßburger Zeitung, uložený bol na 32 loďkách, mal dĺžku 148 siah (1 siaha = 6 stóp, t. j. 189,6 cm), šírku 24 stóp (1 stopa = 31,6 cm) a dvojitú vozovku. Nadšenie z nového mosta malo za následok čulú premávku zo strany všetkých vrstiev miestneho obyvateľstva. Za vernosť a oddanosť, ktoré Prešporok vždy, obzvlášť v roku 1809 počas francúzskeho-rakúskej vojny, preukazoval cisárskemu domu, sa František I. rozhodol pontónový most mestu darovať.

▼ Uprostred Karolíniného mosta sa nachádzala malá drevená kaplnka so sochou sv. Jána Nepomuckého, ochrancu cestujúcich prechádzajúcich po mostoch. V súčasnosti je socha umiestnená v kaplnke pri Kostole Povýšenia svätého Kríža na Daliborovom námestí v Petržalke.

vyberal poplatok. Na mestskom brehu sa napravo od vstupu na most nachádzala budova tzv. kotevnej stráže. V nej striedavo štyria muži sledovali, či sa po Dunaji neplavia veľké predmety, ako brvná či stromy, ktoré zachytávali pomocou rýchlych člnov s cieľom predísť poškodeniu mosta. Na zimu most rozoberali, aby ho nepoškodil ľadochod. Počas cholerovej

epidémie v roku 1831 bol Karolínin most uzavretý, aby sa zabránilo jej šíreniu. Karolínin most zohral v dejinách Prešporka dôležitú úlohu. Zabezpečenie stáleho spojenia s pravým brehom Dunaja veľmi napomohlo rozvoju tunajšieho nábrevia. Vyššia návštevnosť ostrova Mostná niva, na ktorom sa nachádzal Aupark (dnešný Sad Janka Kráľa), viedla v roku 1827 k založeniu kaviarne Au Café. Nasledujúci rok bolo založené letné divadlo, tzv. Aréna. Do neďalekého Elýzia sa presunula časť lodných mlynov.

Dňa 30. decembra 1890 bol slávnostne otvorený Most Františka Jozefa a Karolínin most stratil svoje opodstatnenie. Výhodná poloha Karolíniného mosta však nezostala nevyužitá ani po jeho demonstovaní. Na úseku, na ktorom sa nachádzal, začali onedlho premávať parníky, pre ktoré sa spolu s ďalšími loďami zabezpečujúcimi prepravu medzi oboma dunajskými brehmi, vžil názov „propeler“. V súčasnosti nám tento niekdajší symbol mesta pripomínajú len opustené kryté nástupiská na oboch brehoch Dunaja.

Mgr. Matej Čapo, PhD.
foto: archív Mateja Čapa

FC Petržalka vstupuje do sezóny s jasným plánom – atraktívnejší herný prejav, dôraz na mladých hráčov a boj o popredné priečky druhej ligy. Generálny manažér Andrej Kalina verí, že príchod trénera Ľubomíra Reitera prinesie tímu čerstvý impulz. Hoci si klub i fanúšikovia želajú návrat do najvyššej súťaže, bez vlastného štadióna to podľa Kalinu zatiaľ nie je reálne.

Počas leta došlo k zmene na trénerskej stoličke. Čo očakávate od príchodu Ľubomíra Reitera a jeho pôsobenia v klube?

Očakávame zatraktívnenie herného štýlu, pravidelnú a ľudskú komunikáciu s hráčmi, zapracovanie mladých hráčov do tímu a ich výkonnostný a kvalitatívny rast. Posledné dve veci očakávam od celého tímu.

Klub zaznamenal aj výraznú obmenu hráčskeho kádra. Môžete nám v krátkosti priblížiť, ktorí hráči klub opustili a aké sú hlavné dôvody týchto odchodov?

Z hráčov základnej zostavy odišli Begala, Riznič, Šurnovský a v podstate aj Dinga. Zvyšok zostal. Očakával sa odchod brankára Halousku, stredného obrancu Arnauda Konana a ofenzívneho univerzála Appiaha. Napokon všetci zostali. Zvyšok hráčov, ktorí klub opustili, nenastupovali pravidelne a s ich odchodmi sme počítali. Konkrétne ide o hráčov Obradović, Demjanovič, Holásek, Jantsch a náhradného brankára Žakecha. Begalovi sa skončila zmluva a odišiel do Niké ligy, do Prešova. Dinga sa vrátil do Srbska, Šurnovský prestúpil do Rakúska a Riznič išiel na hosťovanie s opciou do prvej českej ligy, do mužstva FK Teplice. Hosťovanie v Žiline sa predĺžilo Kelembetovi, ktorý takmer celú minulé sezónu premarodil.

Kto sú nové tváre v tíme a čo od nich tréner očakáva?

Postupne do kádra pribudli stredopoliar Samuel Javorček zo Žiliny, ľavý obranca Nikolaos Deligiannis z PAOK Solún, útočník Onur Demir z Fortuny Sittard, z hosťovania v Komárne sa vrátil krídelník Viktor Sliacky, zo Seřede brankár Michal Hudec. Z našej U19 sa do prvého tímu posunuli brankár Petrúfka, stredopoliar Adam Ďurďák a Kevin Doan Anh. Zo zdravotných problémov sa zotavili David Bordáč a Vladimír Bajtoš. Od každého hráča tréner očakáva niečo iné, ale okrem špecifických vecí profesionálny prístup a aby v každom tréningu či zápase išli na 100 %. Pracujeme ešte na príchode troch hráčov.

Petržalka bola naposledy v najvyššej súťaži v sezóne 2009/2010. Postup do Niké ligy by bol po 15 rokoch pekným darčekom pre klub aj fanúšikov.

Ako vy sami vnímate túto možnosť?

Je to už veľmi dávno. Fanúšikovia a aj my by sme si postup priali a boli by sme šťastní, ak by sa nám to podarilo. Potrebujeme však štadión a zázemie.

Tréner Reiter hovorí o potrebe stabilizovať tím. Čo konkrétne to znamená v praxi – v tréningovom procese, v prístupe hráčov alebo v taktickom nastavení?

V prvom rade potrebujeme už dotiahnuť všetkých hráčov, o ktorých máme záujem. Nie je to však jednoduché – konkurencia je veľká a my máme limitované možnosti. Čiže najprv uzavrieť káder. Následne sa môže trénerský tím sústrediť na taktické veci a doladiť všetky detaily tak, aby to na ihrisku malo hlavu a pätu.

Aké sú hlavné ciele a ambície FC Petržalka pre novú sezónu?

V druhej najvyššej súťaži sme zastabilizovaní. O postupe sa zatiaľ nehovorí, v tabuľke sú iní favoriti. Chceme pôsobiť na vrchných priečkach tabuľky, pracovať na zlepšovaní našich hráčov a ak to bude možné, posunúť ďalších do vyšších súťaží na Slo-

Postup? Bez štadióna je to zatiaľ nereálne

vensku alebo v zahraničí.

Je reálne, aby klub uvažoval o postupe, keď nemá vlastný štadión spĺňajúci štandardy Niké ligy? Ako veľká prekážka to je?

Je to momentálne skôr nereálne a je to obrovská prekážka. Niké ligu by sme chceli hrať na našom štadióne. Snáď sa to jedného dňa podarí.

Ako rieši FC Petržalka otázku štadióna? Deje sa v tejto oblasti niečo nové?

Komunikujeme s mestom, mestskou časťou. Otázka nového štadióna je u nás v klube v podstate každodennou témou. Nechceme konkretizovať, aby som niečo nezakríkol, ale pevne verím, že sa v tomto kalendárnom roku k štadiónu priblížime.

Ako hodnotíte súčasný stav mládežníckej akadémie FC Petržalka? Má klub dostatok mladých talentov, z ktorých môže čerpať do prvého tímu?

Na to, že máme v podstate už iba jednu hraciu plochu, pretože ihrisko na Pankúchovej je momentálne nepoužiteľné, musím hodnotiť prácu mládežníckeho úseku na vým a doladiť všetky detaily tak, aby to na ihrisku malo hlavu a pätu.

Môžete nám priblížiť, aký typ hráča klub najviac hľadá v mládežníckych radoch? Aké vlastnosti a schopnosti sú pre vás kľúčové?

Záleží od postu, na ktorom hráč nastupuje. Vo všeobecnosti však musí mať hráč okrem futbalových kvalít aj dobre nastavenú „hlavu“. Zažil som veľmi veľa talentovaných hráčov, ktorí futbalu nedávali 100 %. Dnes veľa z nich už futbal ani nehrá alebo sa motajú v nižších súťažiach.

FC Petržalka v poslednej sezóne zmenila termíny a časy zápasov, čo vyvolalo rôzne reakcie, najmä medzi staršími fanúšikmi. Ako sa nová časová politika zápasov prejavila na návštevnosti na štadióne? Bolo to viditeľné v počte divákov?

Návštevnosť mierne klesla a už počas jarnej časti sme sa vrátili k tradičnému času, čiže nedela o 10:30. V nedeľu si dokonca budú môcť okrem zápasov A-tímu fanúšikovia pozrieť aj novovzniknutý B-tím, ktorý bude hrať v nedeľu popoludní.

(mc)
foto: FC Petržalka

Kluby ZDRAVIA

V PETRŽALKE v roku 2025

25. 9. PRIRODZENÝ KVALITNÝ SPÁNOK – AKO NA TO?
doc. Ing. Rastislav Lagaňa, PhD.

23. 10. SKRYTÝ KLÚČ K ZDRAVIU – ČREVNÝ MIKROBIÓM
PhDr., Mgr. Petra Vadovičová, PhD.

20. 11. NEBOJTE SA PODSTÚPIŤ PRIMERANÉ RIZIKO
Mgr. Karol Badinský

18. 12. NELIPNITE NA MINULOSTI
Mgr. Karol Badinský

KDE: Wolkrova 4, BA – Petržalka (v zasadačke na prízemí)

Kontakt: Mgr. Juraj Turóci | 0948 526 722
bratislava.dotknisaneba.sk

Život a zdravie

Milan Rúžička	rozstreklo (expr.)	4. časť tajničky	značka argónu	daruj	lámaním poškod	druh plastu	Autor krížovky: Juraj Mitošinka	športová hra	1. časť tajničky	matka Romula a Rema	skratka doktora	udri ťažkým predmetom	Pomôcky: anon, aret, Aman, nadir, Lodno	zostatok	vysadlo	močiarový vápenec (geol.)	čieže
rad písmen v rovnakej výške							natvrdo						označuj puzdro				
pooberalo							unavovali (zastar.) zatýkací rozkaz										
EČV Žiliny			obyvatelia Jávy pijanské piesne								6. časť tajničky fotografovať						
skratka Českej strany lidovej				chradne (bás.) čistý (obch.)						fľaška leňošiť (bás.)						7. časť tajničky	omámte alkoholom
rumunský maliar (Theodor)					ligotavo Otília (dom.)							obec na Slovensku značka hliníka					
odroda saponitu s obsahom niklu							otcova sestra ručal (expr.)					klop v minulosti správny celok					
jemnozmná svetlá rula (geol.)							ráňalo (bás.) salicylan fenylatý						poobíjaj obruba rukáva, obalec				
dobrá vôňa vyhovieť inému						pobádať poľujú						skratka knokautu šaty (kniž.)			skr. obrneho transportéra obľízal		
Pomôcky: salol, lampons, ianitor, kázus	po spodnej časti	ale, avšak 5. časť tajničky			stará dlžková miera lisovaný výrobok						menšie kopčeky polarizačný filter						
skr. Slovenského zväzu sánkarov				telefonuj hustá rajčinová šťava						často pásli, pásavali príbehnite							otrok pri bráne (hist.)
značka pascalu			pokýval polotuhá mazľavá látka						trúfne si 2. časť tajničky								
udrel, ovalil (hovor.)							solmizačná slabika podpera chromých					Kozmas (dom.) Slov. nár. divadlo					
vzťahujúca sa na draka						hlupák (hovor.) ukradla (hovor.)							biblická osoba tropický plod				
vec, prípad (kniž.)					lampáš (archit.) napiť sa po zjedení								rumunské platidlá Elena (dom.)				
osobné zámeno			zaujímavo rmútil (zried.)												skratka pre štátny ident (genet.)		
s, so, po nemcky				pomocní kňazi plačom oželejte							Oliver (dom.)						
Pomôcky: esovka, laterná, lepiti, pimelit	pre, po česky krytinová škridla				mužské meno značka kalórie						podnožník (astron.)						
sopečný výbuch (geol.)							skratka pre itereture vrelo, vrúčne										
dávať koňovi sedlo						ovláda únava, vyčerpanosť											
oblekol (kniž.)					skr. ústrednej rady fosfid zirkónu				3. časť tajničky	akože							
vbi					premena MPZ Islandu												
aký (hovor.)			tirolský klobúk (hovor.)														
značka amerícia			malá kaviareň														

Pošlite do 31.08. 2025 znenie tajničky z krížovky na **sutaz@banoviny.sk** a vyhrajte knihu **Ušľachtilý pašerák**. Elizabeth Doylová prežila celý život v otcovom hostinci, ktorý slúži ako pašerácky brloh. Našťastie sa jej vždy darilo vyhýbať jeho kšeftom. Keď k nej jeden večer privedú pašeráka s hrozivými zraneniami, riskuje všetko, aby mu zachránila život, netušiac, že zranený muž nie je tým, za koho sa vydáva... Knihu zakúpite na **bux.sk**

Štatút súťaže nájdete na **banoviny.sk**.

